

Sygn. akt. I C 80/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni - I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Berent

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Świsł

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2022 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa B. S. (1)

przeciwko T. N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego T. N. na rzecz powódki B. S. (1) kwotę 1084,50 zł (tysiąc osiemdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2022 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powódki B. S. (1) na rzecz pozwanego T. N. kwotę 3224,20 zł (trzy tysiące dwieście dwadzieścia cztery złote dwadzieścia groszy) tytułem kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 80/22

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 września 2022 roku

(podstawa faktyczna i żądanie pozwu)

1. Powódka B. S. (1) wystąpiła przeciwko T. N. z powództwem o zapłatę kwoty 23.160,97 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

2. W uzasadnieniu powódka wskazała, że strony w styczniu 2021 roku zawarły ustną umowę o remont mieszkania nr (...) w budynku na ul. (...) w R.. Telefonicznie oraz mailowo ustalono wynagrodzenie, sposób wykonania umowy, termin odbioru mieszkania na połowę kwietnia 2021 roku. Dnia 29 stycznia 2021 roku sprawdzono stan lokalu i sporządzono pomiary. Pomiarów dokonał pracownik o imieniu L.. On również wykonywał roboty. Dnia 30 marca 2021 roku dokonano ponownych pomiarów. Tego dnia doszło do przekazania kluczy oraz przesłano projekt łazienki. Pozwany zobowiązał się do wykonania oraz dostarczenia drogą mailową kosztorysu prac wraz z cennikiem, co nastąpiło dnia 13 kwietnia 2021 roku. Dnia 15 kwietnia 2021 roku powód zaproponował poprawki do kosztorysu oraz poprosił o informację co do rozliczenia oraz o wycenę położenia parkietu na balkonie. Dnia 4 maja 2021 roku powódka uiściła zaliczkę w kwocie 10.000 zł. Pomimo wyznaczenia dodatkowego terminu do odbioru mieszkania na maj 2021 roku nie zostało ono wyremontowane. Pozwany ignorował połączenia telefoniczne powódki. Pozwany

zapewnił powódkę, że 12 czerwca 2021 roku będzie mogła przyjąć dostawę mebli. Dnia 30 czerwca 2021 roku pozwany przysłał poprawiony kosztorys, który zawierał dodatkowe koszty, na które powódka nie wyraziła zgody. Dnia 8 lipca 2021 roku nastąpiła kolejna wycena, na którą powódka odpowiedziała dnia 11 lipca 2021 roku.

3. Powódka zleciła wykonanie opinii technicznej niezależnemu ekspertowi – K. K.. Stawił się w lokalu dnia 14 lipca 2021 roku. Dnia 12 sierpnia 2021 roku wydał opinię, która wykazała wiele wad z zakresu robót ogłędzinowych, robót posadzkowych, wykończeń ścian i ogólnej jakości. Stan na dzień 29 lipca 2021 roku pozbawiał możliwości korzystania z lokalu – niewłaściwie położono panele podłogowe. Opinia kosztowała 184,50 zł.

4. Dnia 16 sierpnia 2021 roku powódka wezwała pozwanego do zmiany sposobu wykonania umowy, naprawienia usterek w terminie 7 dni pod rygorem odstąpienia od umowy albo powierzenia wykonania przedmiotu umowy osobie trzeciej (art. 658 k.c. w zw. z art. 656 §1 k.c.). Pozwany potwierdził wadliwość robót, wyraził chęć ich poprawienia 15 września 2021 roku. Powódka nie wyraziła zgody na odległy termin i powierzyła wykonanie robót osobie trzeciej, na co pozwany wyraził zgodę. Prace te odbywały się od 27 września 2021 roku do 2 października 2021 roku.

5. Dnia 27 października 2021 roku pozwany uznał roszczenie powódki w kwocie 12.380,96 zł (domagał się zapłaty 6.861,16 zł z kwoty 16.884,69 zł wynikającej z kosztorysu – po uwzględnieniu zaliczki). Powódka wskazała, że pozwanemu nie służy wiarygodność w pozostałej części z uwagi na nienależyte wykonanie umowy. Dnia 10 listopada 2021 roku pozwany dostarczył powódce fakturę za prace zrealizowane do dnia 8 lipca 2021 roku. Dnia 15 listopada 2021 roku doręczył powódce oświadczenie o potrąceniu z faktury. W ocenie powódki brak było wiarygodności zdanej do potrącenia.

6. Powódka domagała się zapłaty kwoty 13.160,97 zł wynikającej z zastępczego wykonania umowy o remont mieszkania, gdyż część wiarygodności w kwocie 5.496,27 zł z całkowitej kwoty wiarygodności 18.657,24 zł została już zapłacona oraz kwoty 10.000,00 zł z tytułu odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy, na co składały się poniesiony koszt kilkumiesięcznego opłacania lokalu mieszkalnego w wyniku opóźnień w remoncie lokalu mieszkalnego niezdatnego do właściwego użytkowania przez powoda, a także ponoszenie kosztów związanych z zamieszkiwaniem u rodziców (powódka dokładała się do opłat w miesięcznej kwocie 500,00 zł), konieczność wykorzystywania urlopu pracowniczego w celu zakupu dodatkowych materiałów budowlanych koniecznych do wykonania poprawek z uwagi na wadliwość wykonanej pracy przez pozwanego oraz konieczność poszukiwania firmy zewnętrznej w celu ukończenia prac, a także straty moralne w postaci traumy z powodu braku możliwości. Powódka w późniejszym piśmie sprecyzowała, że kwota 10.000,00 zł obejmuje odszkodowanie, przy czym stanowi ono ww. składniki.

(pозew, k. 3-7, pismo z dnia 28 lutego 2022 r., k. 93-94)

(stanowisko pozwanego)

7. Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

8. Pozwany w zakresie kwoty 6.884,69 zł podniósł zarzut potrącenia wiarygodności z tytułu wykonania zastępczego z przysługującą mu wiarygodnością z tytułu wykonania prac remontowo-budowlanych. W pozostałym zakresie, tj. kwoty 6.276,28 zł podniósł zarzut nieistnienia roszczenia, bezzasadności i bepodstawności. Zdaniem pozwanego roszczenie o zapłatę kwoty 10.000,00 zł było oczywiście bezzasadne.

9. Podał, że strony zawarły umowę, a zakres prac głównych i ich wycena zostały ustalone dnia 13 kwietnia 2021 roku. Dnia 15 kwietnia powódka wyraziła zgodę na wynagrodzenie oraz zapłatę kwoty 10.000 zł tytułem zaliczki. A. N. poinformowała powódkę, że wycena nie uwzględnia prac dodatkowych jak wywożenie gruzu etc. (prace dodatkowe miały być płatne odrębnie). Brak było uzgodnień co do terminu końcowego. Powódka dostarczyła projekt łazienki dnia 30 marca 2021 roku. Prace te miał wykonywać L. K.. Przyznał, że doszło do przedłużenia się wykonywania prac z przyczyn leżących po stronie pozwanego. Czasem musiał się wstrzymać z robotami z uwagi na montaż mebli.

Uzgodniono termin odbioru prac na koniec czerwca. Dnia 30 czerwca 2020 roku A. N. przesłała zaktualizowaną wycenę prac z uwzględnieniem prac dodatkowych. Jedynymi pracami niewykonanymi było malowanie salonu, holu lokalu oraz montaż listew przypodłogowych (wyceniono je na 680,95 zł) oraz prace dodatkowe. Pozwany oczekiwał na wejście stolarza z uwagi na konieczność pomalowania ściany po wykonaniu przez niego robót. Dnia 10 lipca 2021 roku wykonano prace poprawkowe. Wówczas powódka zażądała oddania kluczy. Dnia 16 sierpnia 2021 roku pozwany dostał wezwanie do wykonania prac naprawczych w terminie 7 dni. W odpowiedzi zadeklarował ich wykonanie do 15 września 2021 roku oraz brak możliwości wcześniejszego wykonania. (...) ekspertyza stanowi uwypuklenie nieznacznych niedociągnięć wykonawcy. Pozwany zgodził się na wykonanie zastępcze, ale zastrzegł możliwość weryfikacji kosztów. Pod koniec października 2021 roku otrzymał wykaz prac z kosztorysem. Pozwany wezwał powódkę do zapłaty pozostałej kwoty 6.884,89 zł. Przedstawił ją do potrącenia z wierzytelnością w kwocie 12.380,96 zł (wykonanie zastępcze uznane przez pozwanego) i zapłacił na rzecz powódki różnicę 5.496,27 zł.

(odpowiedź na pozew – k. 102-115)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

10. W styczniu 2021 roku strony zawarły ustną umowę w przedmiocie wykonania prac remontowych w należącym do powódki lokalu mieszkalnym o numerze (...) położonym w G. przy ul. (...) w R.. Wskazane prace obejmowały kompleksowe wykończenie mieszkania odebranego przez powódkę w stanie deweloperskim.

11. Strony zastrzegły wynagrodzenie kosztorysowe ustalane na podstawie zakresu wykonanych prac, na które godziła się powódka. Wynagrodzenie za wykonanie zleconych prac ustalono pierwotnie na kwotę 16.092,29 zł. Lokal powódki znajdował się wówczas w stanie deweloperskim.

12. W dniu 4 maja 2021 r. powódka wpłaciła pozwanemu kwotę 10.000,00 zł tytułem zaliczki.

13. Po uwzględnieniu dodatkowych prac kosztorys przesłany przez pozwanego wskazywał na wartość prac w kwocie 16.884,69 zł.

14. Strony nie uzgodniły terminu wykonania prac. Pozwany deklarował wykonanie prac nie później niż do czerwca 2021 roku.

(dowód: wydruki wiadomości SMS, k. 11, 19, korespondencja e-mailowa, k. 15-18, 23-27v., dokumentacja zdjęciowa, k. 12-14, przesłuchanie powódki B. S. (1) – k. 255-256v., płyta – k. 259, przesłuchanie pozwanego, k. 256v.-258, płyta – k. 259, zeznania świadka A. N., k. 207v.-209, płyta – k. 259)

15. W lipcu 2021 roku na prośbę powódki niezadowolonej z postępu prac zwrócono jej klucze do lokalu.

(dowód: przesłuchanie powódki B. S. (1), k. 255-256v., płyta, k. 259, przesłuchanie pozwanego T. N., k. 256v.-258, płyta, k. 259)

16. Lokal znajdował się w końcowej fazie robót wykończeniowych.

(dowód: nagrania zawarte na płycie CD, k. 202)

17. Powódka zleciła K. K. sporządzenie prywatnej opinii dotyczącej jakości i stanu robót w lokalu, której koszt wyniósł 184,50 zł.

18. K. K. stwierdził, że lokal znajdował się w końcowej fazie robót wykończeniowych. W swoim piśmie zalecił całkowitą wymianę płytek w przedpokoju, uzupełnienie braków spoiny elastycznej w łazience, wymianę spoin i pasa płytek przyprogowych na balkonie, wymianę błędnie uzupełnionych płytek i uzupełnienie spoin w łazience, wymianę tapety lub doczyszczenie jej, poprawki w zakresie robót malarskich z uwagi na liczne niedoszlifowania i niedomalowania, zacieknięcia i przebarwienia w płaszczyźnie ściany.

(dowód: faktura nr (...) z dnia 09.09.2021 r., k. 34, prywatna ekspertyza K. K., k. 28-33)

19. Pismem z dnia 16 sierpnia 2021 roku powódka przesłała pozwanemu wezwanie do zmiany sposobu wykonania umowy oraz naprawienie usterek i wad opisanych w prywatnej opinii K. K. w terminie 7 dni pod rygorem odstąpienia od umowy albo powierzenia poprawienia i dalszego wykonania przedmiotu umowy innej osobie.

(dowód: pismo z dnia 16.08.2021 r., k. 55 wraz z potwierdzeniem nadania, k. 56)

20. E-mailem z dnia 23 sierpnia 2021 roku pozwany wyraził wolę ukończenia prac, wskazując na możliwość ich rozpoczęcia najwcześniej od dnia 15 września 2021 roku. Pozwana nie wyraziła zgody na usunięcie braków prac przez pozwanego w proponowanym przez niego terminie. Ostatecznie pozwany wyraził zgodę na zastępcze wykonanie prac.

(dowód: korespondencja e-mail – k. 57-58v., k. 145, przesłuchanie powódki B. S. (1), k. 255-256v., płyta, k. 259, przesłuchanie pozwanego T. N., k. 256v.-258, płyta, k. 259)

21. Powódka zleciła wykonanie prac poprawkowych oraz wykończeniowych B. F., który wycenił zakres prac na kwotę 6.664,10 zł, nie wliczając prac rozliczanych a podstawie roboczogodziny ustalonej na kwotę 60,00 zł/h. Po wykonaniu prac B. F. wystawił fakturę na kwotę 7.788,50 zł.

(dowód: umowa z dnia 24.09.2021 r., k. 59, kosztorys, k. 60, faktura, k. 76, kosztorys, k. 77, zeznania świadka B. F., k. 203v-204v, płyta, k. 214)

22. Z przedstawionego przez powódkę zestawienia wykonanych prac i zakupu materiałów wynikało, że poniosła łączne koszty w kwocie 19.242,12 zł.

23. Powódka przedstawiła pozwanemu faktury i paragony opiewające na następujące kwoty:

- 1) paragon (...) na kwotę 309 zł,
- 2) paragon (...) 0476 zł: 192,95 zł,
- 3) faktura # (...): 450,96 zł,
- 4) faktura (...): 650,88 zł,
- 5) faktura (...): 1962,30 zł,
- 6) faktura (...): -571,40 zł,
- 7) faktura (...): 234,88 zł,
- 8) faktura (...): 264,90 z zł,
- 9) faktura (...): 202,14 zł,
- 10) faktura (...): 54,19 zł,
- 11) faktura (...): 337,65 zł,
- 12) faktura (...): 354,04 zł,
- 13) faktura (...): 159,97 zł,
- 14) faktura (...): 5.641,79 zł – z dnia 1 kwietnia 2021 r. (k. 65),

15) faktura (...): 152,06 zł – z dnia 15 maja 2021 r. (k. 63),

16) faktura (...): 584,88 zł – z dnia 14 maja 2021 r. (k.63),

17) faktura (...): -205,41 zł – z dnia 28 czerwca 2021 r. (k. 62),

18) faktura (...) #008 035: 687,84 zł (k. 61).

24. Pozwany uznał wartość faktur na kwotę 12.380,96 zł, w tym koszty prac wykonanych przez B. F. w całości w kwocie 7.788,50 zł.

25. Pozwany nie uznał natomiast faktur opiewających na łączną kwotę 6.861,16 zł, tj. faktur o numerach (...): 5.641,79 zł – z dnia 1 kwietnia 2021 r. (k. 65), (...): 152,06 zł – z dnia 15 maja 2021 r. (k. 63) (...): 584,88 zł – z dnia 14 maja 2021 r. (k.63), (...): -205,41 zł – z dnia 28 czerwca 2021 r. (k. 62), (...) #008 035: 687,84 zł (k. 61).

26. Jednocześnie pozwany zwrócił się o rozliczenie należności na rzecz powódki w wysokości 12.380,96 zł z niewypłaconym zobowiązaniem wynikającym z wykonanych prac na podstawie wyceny na kwotę 16.884,69 zł po pomniejszeniu o uiszczoną zaliczkę w kwocie 10.000,00 zł, a więc zapłatę finalnie kwoty 6.884,69 zł. Dnia 9 listopada 2021 roku powódka odmówiła. Wobec tego następnego dnia pozwany przesłał powódce fakturę za wykonane prace remontowo-wykończeniowe na kwotę 16.884,69 zł.

(dowód: korespondencja e-mail – k. 78-80, k. 152-153, faktura – k. 81)

27. Pismem z dnia 15 listopada 2021 roku pozwany złożył powódce oświadczenie o potrąceniu należności wynikającej z wystawionej przez niego faktury na kwotę 16.884,69 zł pomniejszonej o zaliczkę w kwocie 10.000,00 zł z zobowiązaniem wynikającym z wykonania zastępczego dotyczącego prac remontowo-wykończeniowych o łącznej wartości 12.380,96 zł.

(dowód: oświadczenie – k. 82)

28. Dnia 15 listopada 2021 roku pozwany wpłacił na rzecz powódki kwotę 5.496,27 zł tytułem rozliczenia prac remontowo-wykończeniowych zgodnie z oświadczeniem o potrąceniu.

(dowód: potwierdzenie przelewu, k. 83)

29. Powódka pismem z dnia 30 listopada 2021 roku oświadczyła, że nie uznaje oświadczenia o potrąceniu.

(dowód: pismo z dnia 30.11.2021r. – k. 84)

30. Powódka wprowadziła się do wyremontowanego mieszkania na przełomie października/listopada 2021 roku.

31. Do tego czasu mieszkała u matki R. S. i partycypowała w kosztach utrzymania gospodarstwa domowego, płacąc swojej matce 300,00 zł miesięcznie i uczestnicząc w kosztach wyżywienia rodziny.

(dowód: zeznania świadka R. S. – k. 204v.-205v., płyta – k. 211, zeznania świadka W. S. – k. 205v.-207, płyta – k. 211, zeznania pozwanej B. S. (1) – k. 255-256v., płyta – k. 259)

Sąd zważył, co następuje:

32. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony, dowodu z zeznań świadków, a także przesłuchania stron.

(ocena dowodów)

33. Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, że dowody z dokumentów przedłożonych przez strony są wiarygodne, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, w szczególności wydruków e-maili, gdyż strony nie kwestionowały, że prowadziły korespondencję e-mailową o treści wynikającej ze zgodnie złożonych wydruków. Wiadomości mailowe pozwoliły ustalić zakres prac prowadzonych w lokalu oraz wysokość wynagrodzenia kosztorysowego należnego pozwanemu.

34. Dokument w postaci ekspertyzy prywatnej K. K. stanowił dowód tego, że K. K. złożył oświadczenie tej treści. Nie mógł on natomiast stanowić podstawy ustaleń faktycznych w zakresie nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwanego ani wad wykonanych robót. Fakty te jako wymagające wiadomości specjalnych mogłyby być ustalone wyłącznie na podstawie dowodu z opinii biegłego, którego powódka jednak nie zgłosiła. Dokument ten miał znaczenie w niniejszym postępowaniu o tyle, że stanowił podstawę do robót wykonywanych w ramach wykonania zastępczego dokonanego przez świadka B. F.. Skoro pozwany przyznał, że wykonane roboty były dotknięte wadami, Sąd uznał, że koszt tej ekspertyzy stanowił niezbędny wydatek w celu doprowadzenia lokalu do stanu zgodnego z umową.

35. Nagrania wykonanych prac na płycie oraz zdjęcia miały drugorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia dla rozstrzygnięcia, gdyż bez wiadomości specjalnych nie było możliwe ustalenia tych faktów w sposób precyzyjny, tak co do zakresu jak i wartości prac. Nagrania i zdjęcia mogły natomiast stanowić dowód stanu zaawansowania prac oraz tego, że pozwany przystąpił do wykonania umowy.

36. Zasadniczo zeznania świadków oraz stron należało ocenić za wiarygodne i szczerze w tym zakresie, w jakim były niezbędne do rekonstrukcji stanu faktycznego. Zważyć należało, że potwierdzały one w szczególności przebieg uzgodnień i realizacji umowy. Dowody te pozwalały jedynie w przybliżeniu ustalić zakres prac wykonanych zarówno przez pozwanego, jak i jego wykonawcy zastępczego. Z przesłuchania stron i zeznań świadka A. N. wynika wprost, że strony na bieżąco ustalały zakres prac i nie wyznaczyły przy zawarciu umowy ścisłego terminu ich zakończenia.

37. Jeśli mowa o terminie wykonania umowy, to miał on znaczenia jedynie dla roszczenia odszkodowawczego, przy czym pozwany przyznał, że zapewnił o wykonaniu prac do końca czerwca 2021 roku, a zatem ustalenie tej najpóźniejszej daty było wystarczające dla oceny roszczeń zgłoszonych przez powódkę. Strona przeciwna nie przedstawiła bowiem dowodu na ustalenie wcześniejszej daty wykonania prac – nie wynika również z prowadzonej korespondencji.

38. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków R. S., W. S. i B. S. (2) w zakresie, w jakim dotyczyły one kosztów, które ponosiła powódka w związku z zamieszkiwaniem u matki do czasu zakończenia remontu, tym bardziej, że zgodne były z zasadami doświadczenia życiowego. Niemniej nie sposób było ustalić, w jakim zakresie powódka partycypowała w kosztach korzystania z produktów zakupionych we wspólnie prowadzonym gospodarstwie domowym. Kwestia ta była nieistotna z uwagi na to, że w każdym innym miejscu zmuszona byłaby do ponoszenia kosztów swojego wyżywienia.

(rozstrzygnięcie i podstawa prawna powództwa)

39. Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

40. Powódka dochodziła dwóch roszczeń, tj. o zwrot kosztów wykonania zastępczego oraz o zapłatę odszkodowania.

41. W zakresie roszczenia o zwrot kosztów wykonania zastępczego należało rozważyć udowodniony przez powódkę koszt wykonania zastępczego, kwestię roszczenia pozwanego o zapłatę umówionego wynagrodzenia w pozostałej części i skuteczność potrącenia roszczenia o wynagrodzenie z roszczeniem o zwrot kosztów wykonania zastępczego.

42. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że strony zawarły umowę o dzieło (art. 627 k.c.), której przedmiotem było wykonanie robót wykończeniowych lokalu w stanie surowym położonego przy ul. (...) w R..

43. Stosownie do treści art. 636 § 1 k.c. jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym

celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie.

44. Powódka pismem z dnia 16 sierpnia 2021 roku powódka wezwała pozwanego do zmiany sposobu wykonania umowy oraz naprawienie usterek i wad opisanych w prywatnej opinii K. K. w terminie 7 dni pod rygorem odstąpienia od umowy albo powierzenia poprawienia i dalszego wykonania przedmiotu umowy innej osobie.

45. W niniejszej sprawie nie doszło do odstąpienia od umowy. Powódka wezwała pozwanego na podstawie art. 636 §1 k.c. do zmiany sposobu wykonania dzieła w wyznaczonym terminie. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu powódka powierzyła wykonanie dzieła innemu przedsiębiorcy, na co też pozwany wyraził zgodę.

46. Wykonanie prawa odstąpienia spowodowałyby wygaśnięcie relacji umownej ze skutkiem wstecznym (ex tunc). Ustałby wówczas obowiązek wykonywania dalszych świadczeń, natomiast świadczenia wzajemne spełnione do chwili odstąpienia podlegałyby zwrotowi (art. 494 §1 k.c.).

47. Alternatywne prawo do powierzenia poprawienia lub dalszego wykonania dzieła innej osobie prowadzi do utrzymania dotychczasowej relacji prawnej między zamawiającym a przyjmującym zamówienie (wykonanie zastępcze), co miało to miejsce w niniejszym przypadku.

48. Wykonanie przez powódkę uprawnienia do powierzenia osobie trzeciej wykonania zastępczego dzieła rodziło następujące konsekwencje: pozwanemu służyło roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za wykonane dzieło, jednocześnie był on obowiązany do zwrotu kosztów związanych z wykonaniem zastępczym. Godzi się nadto podkreślić, że pozwany ponosił pełną odpowiedzialność za wykonanie zastępcze, które zostało przeprowadzone na jego ryzyko (art. 636 §1 k.c. in fine). Powierzenie wykonania zastępczego osobie trzeciej nie wyłącza bynajmniej roszczenia przyjmującego zamówienie o zapłatę wynagrodzenia. Jeśli dzieło zostało wykonane zgodnie z treścią umowy na skutek działań osoby trzeciej, przyjmującemu zamówienie służy roszczenie o wynagrodzenie, jednakże jest on jednocześnie obowiązany do zwrotu kosztów wykonania zastępczego.

49. Poprawienie lub dokończenie dzieła na koszt przyjmującego zamówienie oznacza, że jest on zobowiązany do zwrotu kosztów pozostających w adekwatnej relacji przyczynowej ze wspomnianymi czynnościami wykonania zastępczego. Pozwany nie był obowiązany do zwrotu wszelkich kosztów związanych ze wskazanym wykonaniem zastępczym. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, należy dokonać bowiem odpowiedniej oceny zasadności poniesionych przez zamawiającego wydatków na wykonanie zastępcze, aby uniknąć obciążenia przyjmującego zamówienie nieproporcjonalnymi kosztami (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2004 r., V CK 2/04, LEX nr 269749).

50. Ostatecznie po wykonaniu robót poprawkowych i wykończeniowych doszło do wykonania dzieła zgodnie z treścią umowy, co w granicach podstawy faktycznej powództwa było bezsporne między stronami.

51. Zaktualizowało to po stronie pozwanego roszczenie o zapłatę wynagrodzenia. Mógł on zatem żądać od powódki pozostałej części wynagrodzenia (6.861,16 zł). Strony ustaliły wynagrodzenie kosztorysowe (ustalane na podstawie zestawienia planowanych prac i przewidywanych kosztów). Mając na względzie treść wiadomości e-mail z 8 lipca 2021 roku wskazać należało, że pozwany wykazał wysokość ustalonego ostatecznie wynagrodzenia kosztorysowego.

52. Pozwany uznał kwotę 12.380,96 zł tytułem wykonania zastępczego (była to kwota wynagrodzenia wykonawcy zastępczego B. F. oraz część materiałów budowlanych).

53. Powódka nie wykazała w żadnym stopniu, że poniesione przez nią koszty w pozostałym zakresie były niezbędne do wykonania zastępczego. Brak było w tym względzie inicjatywy dowodowej powódki, mimo że to na niej spoczywał ciężar dowodu, gdyż z ww. okoliczności wywodziła ona skutki prawne (art. 6 k.c.). W konsekwencji, Sąd nie był w stanie ocenić, czy koszty materiałów nieuznanych przez pozwanego były niezbędne do wykonania dzieła (zwłaszcza

że nie sposób odczytać na podstawie złożonych rachunków i faktur jakiego rodzaju materiału one dotyczą). Nadto, koszty te zostały poniesione przed umówionym wykonaniem zastępczym (vide: pkt 23).

54. Powódka odebrała dzieło wydane jej na skutek wykonania zastępczego. W konsekwencji, w tej chwili roszczenie pozwanego o zapłatę wynagrodzenia stało się wymagalne. Zgodnie bowiem z treścią art. 642 § 1 k.c. w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła.

55. Wadliwe wykonanie dzieła nie wyłączało roszczenia pozwanego o wynagrodzenie, ani nie rodziło po stronie powódki uprawnienia do obniżenia wynagrodzenia na podstawie przepisów o rękojmi (art. 560 § 1 k.c. w zw. z art. 638 § 1 k.c.) skoro doszło do wykonania zastępczego sanującego te wady, w wyniku czego roboty zostały wykonane zgodnie z treścią umowy. Wskazać jednocześnie należało, że powódka nie wykazała wad, którymi było dotknięte dzieło – wprawdzie świadek B. F. wskazywał na pewne wady, których nie usunął w ramach wykonania zastępczego, jednakże dowód ten był dalece niewystarczający dla stwierdzenia istnienia wady, a tym bardziej wysokości roszczenia z tego tytułu. W konsekwencji, Sąd przyjął, że wady te zaistniały w zakresie, w jakim zostały uznane przez pozwanego. Powódka nie wykazała inicjatywy dowodowej w celu wykazania dalszych wad oraz kosztów ich usunięcia.

56. W niniejszej sprawie pozwany wezwał dodatkowo powódkę do zapłaty, jakkolwiek jego roszczenie o zapłatę wynagrodzenia stało się wymagalne z chwilą odbioru dzieła (art. 642 §1 k.c.). Nie było ono zatem niezbędne dla powstania stanu potrącalności. Pozwany złożył skuteczne oświadczenie o potrąceniu. Spełnione były bowiem przesłanki określone w art. 498 §1 k.c., skoro stronom służyły przeciwko sobie wierzytelności pieniężne, wymagalne i zaskarżalne.

57. Skoro zatem powódce służyło roszczenie o zwrot kosztów wykonania zastępczego w kwocie 12.380,96 zł (powódka nie wykazała zasadności kosztów w dalszym zakresie), a pozwanemu roszczenie o zapłatę dalszej części wynagrodzenia w wysokości 6.884,69 zł, to na skutek potrącenia doszło do częściowego umorzenia wierzytelności powódki do kwoty 5.496,27 zł. Powódka mogła zatem żądać od pozwanego zapłaty tej kwoty, którą pozwany uiscił na jej rzecz, co skutkowało wygaśnięciem wierzytelności na skutek wykonania.

58. W konsekwencji bezzasadne okazało się roszczenie powódki o zapłatę pozostałych kosztów wykonania zastępczego w kwocie 13.160,97 zł. Jak wyżej wskazano, roszczenie to częściowo nie zostało wykazane, w pozostałej części wygasło na skutek potrącenia i wykonania.

59. W tym stanie rzeczy, Sąd na podstawie art. 636 §1 k.c. i art. 498 § 2 k.c. w punkcie II. wyroku oddalił powództwo w zakresie ww. roszczenia.

(roszczenie o odszkodowanie)

60. W zakresie żądania zapłaty odszkodowania podstawę roszczenia stanowił art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

61. Strony nie zastrzegły terminu wykonania prac, zgromadzony materiał dowodowy nie pozwalał na jednoznaczne ustalenie, kiedy konkretnie miało dojść do wydania nieruchomości. Sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego ustalił, że pozwany popadł w opóźnienie w wykonaniu zobowiązania co najmniej z początkiem lipca 2021 roku. Przyznał wprost, że zapewniał, że na pewno wykona dzieło do końca czerwca 2021. Natomiast klucze do lokalu wydane zostały powódce w pierwszym tygodniu lipca. Poza tym, mając na względzie datę wykonania zastępczego oraz czas potrzebny do zwolnienia pokoju zajmowanego u matki powódki, Sąd doszedł do przekonania, że powódka mogła realnie zamieszkać we wskazanym lokalu dopiero po co najmniej trzech miesiącach od daty wydania kluczy do lokalu. Sąd nie był w stanie samodzielnie ustalić technologicznie uzasadnionego czasu wykonania prac o takim zakresie.

62. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz powódki w zakresie, w jakim osoby te wskazały, że powódka uiszczała na rzecz R. S. kwotę 300 zł w związku z zamieszkiwaniem u niej i uznał, że powódka poniosła szkodę w tym zakresie. Jeżeli mowa o zakupach w kwocie 200 zł to wskazać należy, że jest to kwota, którą powódka byłaby zmuszona ponieść bez względu na miejsce swojego zamieszkania. W konsekwencji, wobec niemożności ścisłego oznaczenia wysokości szkody w tym zakresie, Sąd uznał, że zwłoka pozwanego trwała 3 miesiące, przy czym powódka ponosiła dodatkowe koszty w kwocie 300 zł miesięcznie w związku zamieszkiwaniem u matki i w związku z tym, na podstawie art. 322 k.p.c. Sąd ustalił, że szkoda w tym zakresie opiewała na kwotę 900 zł.

63. Sąd uznał, że powódka poniosła szkodę w zakresie kwoty 184,50 zł tytułem ekspertyzy, stanowiącej podstawę wykonania zastępczego. Szkoda ta pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z nienależytym wykonaniem zobowiązania, przyznanym przez pozwanego.

64. Z uwagi na powyższe, w pkt I wyroku Sąd na podstawie art. 471 k.c. zasądził na rzecz powódki kwotę 1.184,50 zł tytułem odszkodowania. Kwota ta nie była objęta wcześniejszym wezwaniem, stąd roszczenie w tym zakresie stało się wymagalne na podstawie art. 455 k.c. niezwłocznie po doręczeniu odpisu pozwu (tydzień po 16 marca 2022 roku). Odsetki ustawowe za opóźnienie należne były powódce od następnego dnia, tj. 24 marca 2022 roku, o czym Sąd orzekł na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c.

65. W pozostałym zakresie roszczenie o zapłatę odszkodowania jawiło się w jako rażąco i oczywiście bezzasadne. Wskazać należy, że przez szkodę należy rozumieć uszczerbek majątkowy. Powódka nie wskazała natomiast jakiegokolwiek uszczerbku majątkowego, lecz swobodnie powołała się na negatywne odczucia związane z nadużyciem jej zaufania przez pozwanego, żądając na tej podstawie zasądzenia odszkodowania. Okoliczności wskazywane przez powódkę zasadzające się na irytacji związanej z przedłużającym się w jej ocenie remontem nie uzasadniają w żadnej mierze roszczenia odszkodowawczego. Brak jest możliwości wywiedzenia z tych okoliczności jakiegokolwiek uszczerbku w dobrach majątkowych powódki. Zgłoszenie ww. roszczenia dziwi o tyle, że powódka reprezentowana była przez profesjonalnego pełnomocnika, który powinien zdawać sobie doskonale sprawę z treści norm regulujących odpowiedzialność odszkodowawczą.

66. Wpłata zaliczki w kwocie 10.000 zł nastąpiła w wykonaniu umowy o dzieło, stąd brak jest podstaw do uznania tego zdarzenia za rodzącego szkodę. Wykorzystanie urlopu wypoczynkowego w związku z prowadzonymi robotami mogło stanowić w ocenie powódki niedogodność, która jednak jest kompletnie irrelevantna z punktu widzenia norm prawa materialnego.

67. Z kolei zgłoszone w ramach roszczenia odszkodowawczego szkody moralne w postaci traumy z powodu braku możliwości ingerencji w szybkość prac oraz braku zaufania do firm remontowo-budowlanych, a także zdenerwowania z uwagi na brak znajomości terminu, w którym powódka będzie mogła wykorzystywać zakupiony przez siebie lokal zgodnie z przeznaczeniem – mogłyby ewentualnie uzasadniać roszczenie o zadośćuczynienie. Należy jednak zauważyć, że roszczenie o zadośćuczynienie służy poszkodowanemu wyłącznie w reżimie odpowiedzialności deliktowej, nie zaś kontraktowej. Nadto, powódka nie wykazała, aby ewentualne naruszenie obowiązków przez pozwanego stanowiło delikt na gruncie art. 415 k.c., a także aby doznała naruszenia dobra osobistego albo naruszenia czynności narządów ciała. Niemniej, zgodnie z twierdzeniami i żądaniem pozwu wskazana szkoda miała być kompensowana w ramach odszkodowania, co wprost wskazała pełnomocnik powódki.

68. Wobec braku jakiegokolwiek uszczerbku w dobrach materialnych powódki, powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu na podstawie art. 471 k.c. stosowanego a contrario, o czym Sąd orzekł w pkt II.

(koszty procesu)

69. O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III. wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 98 §1¹ k.p.c. przy zastosowaniu §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265)

70. Sąd uznał, że powódka wygrała proces w 4,68 %, pozwany w 95,32 %. Koszty powódki stanowiły: opłata sądowa od pozwu (1.159,00 zł), wynagrodzenie kwalifikowanego pełnomocnika w osobie radcy prawnego w stawce minimalnej (3.600,00 zł) oraz opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa (17,00 zł). Wynik sumy tych kosztów (4.776,00 zł) do proporcji, w jakiej wygrała powódka wyniósł 223,52 zł. Koszty poniesione przez pozwanego stanowiły: wynagrodzenie kwalifikowanego pełnomocnika w osobie radcy prawnego w stawce minimalnej (3.600,00 zł) oraz opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa (17,00 zł). Wynik sumy tych kosztów (3.617,00 zł) do proporcji, w jakiej wygrał pozwany wyniósł 3.447,72 zł. Bezwzględna różnica ww. kosztów stron wyniosła 3.224,20 zł i tytułem kosztów procesu została zasądzona na rzecz pozwanego.